

Ako keby si kamaráti sadli na pivko a proste sa išli porozprávať o predstavení

Rozhovor se souborem DRIM z Nitry

Co znamená jméno souboru DRIM. Jak vzniklo?

Martin: „My sme toto meno vlastne len zdedili, sme už tretia generácia tohto súboru a meno vzniklo, keď prvý súbor...“ obrací sa na Maricu, pretože ona bola u vzniku jména. „Bolo to také veľmi ošemetné, pretože sa išlo na prehliadku a rýchlo sa potrebovalo vymyslieť meno súboru, tak vznikol iniciálkami detí, ktoré boli v tom súbore.“

Jak u vás vypadá práce na inscenaci?

Nina: „Mali sme podnet od Marici, že Filip Topol by sa nám mohol zapáčiť a my sme si potom pritvorili našou prácou celé to divadlo.“ Martin doplňuje: „Tie predstavenia tvoríme tak, že predtým sa o tom predstavení a o tej téme kľudne niekoľko mesiacov rozprávame, o všetkom, čo môže zahrňať, koho môže zahrňať, aký na to máme názor my, aký na to môžu mať názor iní ľudia. Postupne sa tak plynulo dostaneme k tomu, že začíname robiť prvú scénu, druhú, tretiu a vlastne vznikne až celé predstavenie.“

Jak často a na jak dlouho se scházíte?

Martin: „Raz za týždeň máme skúšky a inak keď sa dohodneme na víkendovke.“ Nina: „Máme trojhodinovku.“

S jakým žánrem jste přijeli?

„No, ja by som to možno vedela pomenovať, ale hľadajte vy,“ obrací sa na soubor Marica.

Martin: „Ja by som to pomenoval ako generačná výpoveď.“ Henrich: „Je to de facto z časti biografie, nie?“

Marica: „Z časti, ale to je len jedna rovina toho materiálu, ktorý ponúkame, že odrážame sa ako keby od osobnosti Filipa Topola, ale je tam veľký priestor pre ich konfrontáciu s tými témami, ktoré riešil on, a či sa to posúva alebo nie. A možno by som to nazvala činohrou.“

O čem tu inscenaci hrajete? Jaká je myšlenka?

Henrich: „Je také veľmi úprimná naša výpoveď a ja si myslím, že má s nami súcitiť, že my ako teenagery si nežijeme v nejakej ružovej záhrade, ale že tiež to tam je dosť komplikované.“ doplňuje Martin: „Toto je možno to, čo by si mali odtiaľ odnieť možno tá staršia generácia alebo práve tí dospelí a čo si z toho možno mali odnieť naši rovesníci - možno nejako súcitiť s nami alebo je tam veľký priestor na to rozmýšľanie, že či to aj ja mám takto, alebo či sa to úplne bije s mojou predstavou sveta.“

Kdo přinesl námět vaší inscenace?

„Marica,“ odpovídá sborově soubor. Marica: „Mňa vlastne zaujímala konfrontácia generácií a jeho som vlastne vybrala kvôli tomu, že mohol byť blízky cítením, že tie veci sa ho bytosne dotýkali. Ja som to pôvodne chcela porovnávať, ale čím viac sme sa vlastne zaoberali aj jeho životom a pesničkami, tak vlastne oni si ho tak nejak privlastnili.“ Henrich: „Preto sa aj to naše predstavenie volá, že Filip Topol a my tí ďalší, lebo to a my tí ďalší znamená tu našu generáciu, tu našu výpoveď, ktorú my sme tiež dali do predstavenia, lebo nechceli sme dať jeho biografii, ale to porovnanie.“

Pro toho, kdo Filipa Topola nezná, kdo to vlastně je?

Henrik: „Keď sme s ním začali robiť, mne prišiel ako strašne divný týpek, strašne moc divný. Proste tá hudba

pokračování na straně 18...

Páteční hoši, ZUŠ Louny: MAPAŽ

Byli to obyčejní chlapi

Rozhovor se souborem

Páteční hoši, má to něco společného s Pátečníkama?

Papa: Lidi hodně říkají, že se to spojuje s Pátečníkama.

Původně to nebyl vůbec záměr.

Dominik: Důvod je jednoduchý, scházíme v pátek.

Dan: A jsme hoši.

Jak dlouho spolu pracujete?

Dominik: V této sestavě od začátku školního roku. A předtím jste byli v nějakých jiných souborech.

Pepa: My byli tři různý soubory.

Jak jste se dostali k tématu MAPAŽ?

Pepa: Pro nás je téma regionální a zajímalo nás to.

Rost'a: Přivedl nás k němu Jozef. Řekl nám o něm a nás zaujalo.

Dominik: Hodně jsme si tom zjistili, a když jsme přišli na to, že se jim vlastně moc věcí nepovedlo, tak by se na ně nemělo zapomenout. A opravdu, ani v Lounech a okolí o tom moc lidí neví, ačkoliv to je docela významná věc.

Jak jste na té inscenaci pracovali?

Rost'a: Pepa poslal materiál do skupiny, a řekl, ať se k němu jdeme připojit. A začalo se.

Pepa: Důležité byly články z internetu, kde jsme si všechno přečetli. Pak jsme z toho sestavili nejdůležitější postavy, které budeme ztvárňovat. Rozdělili jsme si je a podle záznamů jsme začali pracovat.

Pepo, a jak ses k němu dostal ty?

Pepa: Hodně čtu a někde jsem na to narazil. Naproti našemu gymplu máme i plaketu. A ta je na sokolovně, kde byli odsouzeni.

Mluvili jste o tom, že je to pro vás regionální záležitost.

Byli jste se na tom místě někdy podívat?

Radim: Jojo, v Čenčicích.

Pepa: Na první výpravu jsme šli jenom ve třech. Měla být asi sedm kilometrů dlouhá a tady Rostislav tvrdil, že to tam zná. Akorát, že jsme zabloudili a ušli jsme snad devatenáct.

Jak jste vybírali rekvizity?

Rost'a: Oksana nás vede k tomu, že hrajeme s co nejméně rekvizitami. Čím méně, tím líp. A řada rekvizit vznikla tak různě. Co by se tak hodilo? Potřebujeme stolek... byly k dispozici basy od piva, použili jsme basy.

To jste museli vypít tolik piva?

Soubor: Ne, jsme nezletilí (smích).

Radim: Ale při naší výpravě jsme ochutnávali nealkoholické pivo Bertolt a pro mnohé z nás to mělo fatální následky.

Třeba Dominik z toho má do dneška trauma. (smích)

Má pro vás tohle téma i nějaký přesah do dnešní doby?

Kristián: Stoprocentně přesah má. Za mě to byla skupina chlapů, kteří byli úplně normální lidé a jenom usilovali o svobodu a demokracii. Nemuseli být žádní hrdinové, byla to prostě nějaká aktivita a činnost, u které se scházeli. Líbí se mi, jak je téma kontrastní. Na jednu stranu má přátelskou, místy dobrodružnou atmosféru, ale na druhou stranu je celé o tom, že jdou někoho oddělat.

Jakub Kubíček

Po stopách nehrdinských hrdinů třetího odboje

Na první dobrou název Mapaž asi většině z nás nic neřeklo. A povědomí o této protikomunistické buňce, která v Lounech operovala krátce po únorovém převratu, není navzdory památníku ani v samotném městě. A tak je rozhodně dobrý nápad, že se skupina Páteční hoši ze ZUŠ Louny, vedená Oksanou Kaplanovou, rozhodla na tuto aktivitu rodáků upozornit. Příprava byla velmi důkladná, a výsledkem je polodokumentární projekt na téma třetího odboje. Celé představení je rámováno hrou na hrdiny, kterou realizuje parta místních kluků. Vydávají se na různá místa a formou hry zkoumají historii. To je ovšem skvělý formát, který může být inspirací i pro nedivadelníky.

Jako v každé scénické hře ani v tomto projektu nelze dát rovnítko mezi příběhem skutečné skupiny Mapaž a to, co vidíme na scéně. Kromě krutého závěru, v němž se dozvídáme, jak to všichni členové skupiny odnesli. Páteční hoši si vypůjčili některé prvky reálných příběhů a vytvořili vlastní verzi. Skuteční členové skupiny byli mnohem starší, a jejich protikomunistické přesvědčení bylo do značné míry oprávněné. Od režimu si vysloužili charakteristiku teroristická skupina. I když nikoho nezabili, svou podvratnou činností vyvolali neklid a způsobili značné škody na majetku. Ve své – možná dosti naivní – víře věřili, že nebudou ojedinělí, a že se tak společnými silami podaří probít demokracii v naší poválečné vlasti. V čele skupiny stanul bývalý podnikatel, kterému sebrali továrnu. Po útěku do Německa se zakrátko vrátil domů, aby dal dohromady skupinu odhodlaných lidí z různých společenských vrstev se společným cílem, bojovat za svobodu a demokracii. Skupina ale fungovala jen půl roku, a všichni to krutě odskákali.

V divadelní verzi se věk hrdinů posunul, aby tak byla vytvořena paralela mezi dnešními a tehdejšími mladými lidmi. Jedná se o patru kluků, kteří rádi hrají RPG s dobrodružným, krimi podtextem. A jedním z cílů performerů je hledat odpověď na otázku, kdo je to vlastně hrdina. Kdo se jím může stát. Do odboje se v různých dobách vrhali z rozmanitých důvodů lidé velmi rozdílní. Mohl to být kdokoli dostatečně odvážný, a zároveň naivní, přesvědčený,

že něčemu pomůže, ale klidně i dobrodruh vyhledávající nebezpečí. Z dnešního pohledu ale právě třetí odboj má v sobě pro mnohé lidi (včetně mně) spoustu etických otazníků. Jakkoli existují argumenty pro jejich podporu, nemilosrdné heslo Oko za oko, zub za zub, je sporné. I když prvek hrdinství v jejich akcích přítomen.

Jak se ale vyrovnat s minulostí? Je možné si dovolit humor? Mladí lidé jsou ochotni poslouchat, pokud jsou pro ně příběhy nějakým způsobem atraktivní, a to znamená, i dílčím způsobem vtipné. Právě takovým způsobem přistupuje k vážným tématům např. Tomáš Dianiška, který se dějinných událostí dotkl už v mnohých hrách (294 statečných, Burian, Pravomil, Tělo tajné agentky) s hravým nadhledem, aniž bychom ovšem měli pocit, že si z podstaty událostí dělá legraci. Naopak, přidává to jeho hrdinům na lidskosti. Jsou to lidé chybujiící, ale zároveň nepopíratelní hrdinové všedního života. A myslím, že právě takové chtěla představit i inscenace Mapaž. Pustili se do obtížného úkolu, který nutně vzbuzuje rozdílné reakce. Nicméně, konec hry, kdy kluci symbolicky odhazují čepice a sdělují, jaký trest stihl jednotlivé členy skupiny, zůstane svou mrazivostí dlouho v paměti.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

- Bořek: Myslím, že tam byla skvělá práce s patosem. Většinou jsem velmi skeptický a nenávidný, vůči patosu na jevišti, zvlášť, když se to týká odboje. Tady se šlo přes ty kluky, přes humor a k patosu došli krásnou cestou a byl zcela zasloužený.

- Dojem: odcházel jsem zmatený. Lidi se tam smáli a já ne-
chápal, co se tam děje, proč je to k smíchu.

- Bořek: Mně to vážné téma fungovalo, právě proto, že to je sranda. Vědomá nadsázka umožňuje to, že to je vážné. Díky jejich přirozené skupinové dynamice, která se promítne do příběhu odbojářů.

- Štěpán: Já nevím, jestli mi to fungovalo. Přišlo mi, že jsou tam všichni hrozně nekompetentní. Nepovedl se atentát - šlo se na pivo. Do toho ta osmdesátková hudba. Takže za mě si to spíš dělalo srandu, než že by mi to mělo něco sdělit.

- Jana: Mě to také zasáhlo a oslovilo. Na začátku přijde parta kluků, kteří se hádají a sdělují nám něco o partě kluků, kteří se hádali. Přišli jste na jeviště jako holobrádci, ale každý z vás z toho vyčněl jako individualita. Předali jste téma přes sebe, právě tím, že jste zůstali, jací jste.

- Svěží a silné právě tím, že mi někdo neprezentuje odboj jako něco, čeho nemůžu dosáhnout.

- Myslím, že hrdinství bez kompetence má stejnou hodnotu jako hrdinství s kompetencí.

- Spojilo se mi to s tématem bratří Mašínů, a otevřelo téma, jestli je v pořádku v odboji někoho zabít.

Hana: K mnohým z vás se přidávám. Vnímala jsem to podobně jako Jana. Rámec pro mě byl důležitý - díky němu jsem skupinu těch kluků načetla. Na konci jsem to vnímala tak, že je ten příběh zajímavý a že ho nezlehčují. Zvážnělo to v momentě, kdy si sundávají čepice, to byl důležitý moment. V některých momentech jsem si říkala, že to je opravdu hodně odlehčené. Pak jsem si přečetla program a přišlo mi, že ti odbojáři byli fakt vlastně naivní. Jak věřili tomu, že miliony lidí napíší na velvyslanectví. Myslím, že kluci tam chtěli mít tu určitou naivitu. Proto jsem byla schopná odpustit to zlehčení. Včera jsem mluvila o tom, jak mám ráda dívčí energii, tak teď na mě silně zapůsobila ta chlapecká energie.

Roman: Budu trochu disentaní. Přemýšlím, proč mně se nestalo to, co většině z vás. Můžete to přijmout, jako jeden z možných pohledů. Na začátek: těšilo mě že jste používali dobové materiály. Tahle odbojová skupina je zajímavá tím, že se jí toho moc nepovedlo. Nemohl jsem ale přejít přes to, že v tomto podání připomínali skutečně Pata a Mata. Bylo by zajímavé přečíst si i druhou část letáku: vycházeli z toho, že byli demokrati a věřili, že lidi to mají stejně. Doporučuju to porovnat s tím, co se děje teď na Slovensku. Hlava 22, Švejka, Jak jsem vyhrál válku... to vše jsou látky, které si dělají srandu z vážných věcí, ale ta sranda

na něco cílí, tady jsem ten pocit neměl. Tady se exponovalo, že jsou to babráci. A pro mě to bylo málo. Možná to neuměli, možná byli naivní, ale nebyli to troubové. Potřeboval bych od vás, abych těm postavám mohl cítit nějakou důvěru. Nešel jsem s tím vyprávěním, stál jsem venku a snažil se uklidnit. Věřím tomu, že je to jen věc nějakého momentu, který by stálo za to jen trochu posunout.

Dominika: Cítím tady emoce - vy jste je vybudili. Vaše existence na jevišti - máte smysl pro humor, máte smysl pro zkratku. Vyvolává to otázky i tom, jak přistupujeme v Čechách k hrdinům. Když pracujete s tou zkratkou, tak se může stát, že je to příliš minimalistické. Představuji si, že by tam mohly být obrazy, které reflektují, co vy si o těch situacích myslíte vy. Dramaturg by tady mohl hlídat, jestli to silné, co jste tam našli, doplynulo i divákovi. Mohl by pohlídat, aby ty situace nebyly ploché - myslím, že vy to nechcete předávat jako ploché.

Pavel: Představení mě donutilo k tomu si Mapáž vygooglit - což je dobrá zpráva pro soubor. Našel jsem, že se jim některé věci i podařily. Pro mě zúžení situací vlastně ty odbojáře zparodovalo a dospěl jsem ke stejnému závěru jako Roman. Nevím jestli to soubor až v této míře chtěl.

Oksana: Nechtěli jsme je ukázat jako Pata a Mata, spíše nám šlo o to ukázat jejich lidskost. Chtěli jsme připomenout, že tady tato skupina byla, protože to mnoho lidí z regionu ani neví.

*Slovomrak
aneb divácký dojem z představení jedním slovem*

odbojáři
klučičí
převržená boj
bojovka
energie
švejk
čepice
naučné
basa
hrdinství
dokumentární
stavebnice
nedokument
porozumění

Kočovná divadelní společnost, SPgŠ a SZŠ Krnov: Vzpouřa vařeček

Jezdíme s tím po dědinách

Rozhovor se souborem

Kdybyste se měli definovat pěti slovy, jaká by to byla?

Soubor: „freestyle, improvizace, dobrá parta, radost“

Na jevišti jsme viděli spoustu lidí, jak vznikne takový soubor?

Adam: „My si vždycky v létě dáme sraz na jednom místě na Jižní Moravě. A sjedou se současní, bývalí a budoucí učitelé Střední pedagogické školy z Krnova a tam, kdo dojede, tak to hraje.“

A jak dlouho trvá práce na tom divadelním tvaru?

Hanka: „Dva a půl dne.“

A jak vypadá ta práce?

Adam: „Přiveze se hotový scénář na tu akci a první večer se přečte, rozdělí se role a pak se dva dny zkouší a pak se...“ přerušuje ho Daniel „Některé takové ty štky se ještě přerozdělují, protože když to nefunguje dohromady, tak se to musí popřehazovat. Potom to už v podstatě zahrajeme většinou třeba starostovi z té dané vesnice nebo panu uklízeči, školníkovi.“

Adam: „A pak jezdíme po těch dědinách.“

Kdo ten scénář vlastně tvoří?

Hanka: „Děláme ho s Peťou. Ona ho píše, ale vymýšlíme námět a osnovu spolu. Už třeba od května.“

A Peťa je tedy režisérka?

Adam: „Ano, režisérka, dramaturgyně, matka pluků, hadí král. Volá starostům, domlouvá, kdy a kde to bude. Hledá spoje, kam a kdy pojedeme, takže ona je vlastně celou hlavou tohoto našeho soustředění.“

Po kolikáté jste toto představení tady hráli?

Daniel: „Řekl bych tak po dvanácté.“

Hrajete to někde na návsi, venku nebo jak vypadají představení v těch vesnicích?

Adam: „Většinou nám pan starosta řekne: tady máte dva stromy, mezi nimi si natáhněte lano, tam je zásuvka, kde si můžete napojit elektrickou kytaru nebo kombo a hrajte. A rozhlasem se vyhlásí, že ve dvě hodiny na hřišti. Vždycky to je venku. Když tedy zrovna neprší, to je potom v kulturáku.“

A kolik je v představení postav?

Hanka: „Každý máme tak tři, čtyři, takže něco kolem osmdesáti.“ „Ne, šedesát třeba,“ oponuje Adam.

A hrajete to tedy v tom týdnu, co se sejdete v rámci soustředění?

Adam: „Ano, vždycky na Jižní Moravě a potom jedeme první víkend v září do Kočna a to hrajeme na Krnovsku pro naše známé a po našich vesnicích tam na severu Moravy.“

Doplňuje Daniel: „A ještě můžu dodat, že tohle byl náš první pokus jet na přehlídku. Zajeli jsme si s tím do Slavičína a oni nás poslali všude dál.“

Jakub Kubíček

Ženy, do toho

Příjemným oživením festivalu se stalo open-air představení Vzpoua vařeček, které přivezla Kočovní divadelní společnost z Krnova pod vedením Petry Severinové. I když herci i diváci na jedné straně trpěli na ostrém popoledním slunci, představení to bylo velmi zábavné, a přitom chytré a zjevně poučené nejen obecně známými pravdami z dob obrození, ale i mnoha drobnými detaily, které vtipně doplňovaly celek. Napadá mě, jakou radost by měl J.A.Komenský, neboť tohle je ta pravá škola hrou, princip, o kterém učitel národů snil. Totiž, ukázat situaci v té či oné historické době v nejrůznějších souvislostech, v propojení „reality“ a „literární reality“.

Jako ve správném pouličním (sousedském) divadle se tu setkáme s všehochutí lahůdek všeho druhu. Ať už se týká dovedností pěveckých, tanečních, činoherních i hry s předmětem, i s tématem mně nanejvýš sympatickém. Totiž vizi, jak v ryze machistické společnosti 19.století, kdy byl v módě po německém vzoru ideál ženy s třemi K (kinder küche kirche), existoval zvláštní druh neohrožených bojovnic, které chtěly od života víc než jim předurčil muž.

V textu samotném se vtipně proplétají nejrůznější inspirace z dobové literatury, ať už příběh Maryši a nechtěného sňatku, tak motivy ze Strakonického dudáka, neboť hlavní hrdinkou, která srdnatě odejde do velkého města, aby unikla malosti rodné obce a mohla tu realizovat svou touhu po vzdělání, je Dorotka (tedy ona rozumná osoba, která dokázala zachránit pomýleného Švandu dudáka). Na základní dějovou linii Dorotčiny cesty k emancipaci se vtipně navěšují motivy z reality doby obrozenecké, ať už je to česko-německé soužití, snahy Vojty Náprstka o vzdělávání žen v Americkém klubu, manipulace s falešnou ženskou básničkou, a kvarteto (či spíše 3+1) skutečných spisovatelek té doby, v čele s Boženou Němcovou, a v opozici s Eliškou Krásnohorskou, zakladatelkou vzdělávacího ústavu pro dívky Minerva. Celé to pokoukání je ovšem sestaveno velmi dovedně, a inspirativně, se znalostí reálií i legend i pochopením pro cimrmanovský humor, a volným nakládáním s posuny v čase. Kromě ústředního příběhu, který jako by byl pokračováním Maryši bratří Mrštíků (Dorotka odkazuje k tomu, že poté, co Maryša sedí na Špilasu, Vávra se z otravy otrépal a zase se chce

ženit, a zazní tu i přímé citáty z argumentace Maryši), pohádkové putování Dorotky do země divů (místo manažera Vocilky je tu nejemancipovanější žena doby Božena Němcová), kde se pro ni dějí věci neuvěřitelné, jsou tu i zdánlivě zbytečné, ale dobu vhodně oživující epizody, z nichž bezpochyby utkví v paměti výstup manželů Holubových. V cestovatelském vyprávění hraje podstatnější roli neohrožená manželka Rosa spíše než sám Emil Holub, a téměř psychedelická vize neznámé africké divočiny je tu doslova pro radost. Navíc podpořena interaktivní nabídkou divákům, aby „nakrmili“ oheň. Škoda, že legráček tohoto typu nezařadili více! A ovšem, probouzející se ženské hnutí, charakterizované pochodem s nápisem Stačilo! Připomene tak jemným štulcem dnešní politická hnutí. K této realitě nezbytně patří k milostný příběh (a ti, kdo studovali dějiny divadla, vědí, jak velmi naivní a sladkobolná byla první dramatická dílka v češtině na scénách do té doby mluvících pouze německy). Tuto romanci vhodně doplňují dva andělíci, kterým jde – podobně jako publiku – o to, aby si ti dva zamilovaní už konečně dali pusu! Ostatně, v tomto směru je Janek mužem uznaným, a nápomocným, zkrátka oním ideálem, který si – pro změnu – představuje každá dnešní žena. Celkové balábile s nutností rychlých převleků za paravánem, možná nechtě (ale klidně i chtě) přidalo další plán. Totiž stínové divadlo, které jen tak mimochodem připomnělo, jak náročné je takové divadlo realizovat. Ostatně, klobouk dolů nad kooperaci početného souboru čítajícího na dvacet lidí, kteří sehraji snad trojnásobné množství postav, a dokážou miniportrétům vtisknout vtipné charakteristiky. Zkrátka taková letní zábava, v níž nechybí zábavný, humorný, ale i didaktický prvek, a jiskrná kolektivní energie, která se přenáší i na diváky.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

Spojení dobové reality. Milé. / Bylo hrozně hezké, jak zpívali. / Práce s jazykem. Osvěžení. /

- Bořek: Když to začínalo, tak jsem si říkal: to je taková naivní ochotnická činohra, na to se nechci koukat. Došel jsem k tomu, že to je to úplně nádherná, promyšlená cíleně naivní činohra.

- Na začátku jsem taky myslela, že budu muset řešit, jak tam jsou nesourodé kostýmy apod., ale nakonec mě to moc potěšilo vaší energií.

- Pavel: Přijde mi super si na pajdáku tímhle způsobem oživit všechna ta díla, takhle vtípnou formou.

- Jen jsem občas neslyšel. V tom nejlepším smyslu je to pro mě formát, který patří na náměstí a na dvůr. Tak aby to tomu odpovídalo i hlasově.

- Nejen kvůli souboji manželů Holubových mi to přišlo jako nějaká pohádka.

- Bavilo použití prkna a dvou židlí na x způsobů. A jak se soubor dokázal popasovat s tím, když to padá.

- Jana: Nejvíce mě na tom bavilo, že je to baví. S jakou chutí jste to hráli, to je pro mě největší klad.

Roman: Myslím, že jsme získali zkušenost s něčím, co už se tolik neděje: se sousedským, ochotnickým naivním způsobem vyjadřování, kde to určité neumětelství je součástí hry. Zazpívá se, andílci to okomentují, pak tu máme ještě nějaké masky, tak vám je tak předvedeme... Když hraju na náměstí, tak musím uspokojit všechny, aby mi hodili peníze. Do toho opona, kterou občas vítr zvedne, takže si užívám i co se děje za oponou. A nechtěná stínohra. S tím souvisí jedna rada pouličního umělce: nikdy nenechte sedět lidi proti slunci. Jinak je to přesně to, co to má být. Na nic si to nehraje a přitom si to hraje.

Hana: Mám ráda pouliční divadlo, když je opravdu pouliční - točí se tam pivo, já si můžu odejít a zase přijít. Tady mi to přišlo trošičku mimo kontext - pouliční divadlo je vlastně svobodnější, jakoby to situace na přehlídce svazovala. Čili mi vlastně chyběla volnost a spontaneita, ale na straně diváků. Připadá mi, že taková volnost je principem pouličního divadla. Někdy třeba řeším například folklorní tanec, přenesený na jeviště - tyhle věci vznikaly v hospodě.

Dominika: Oceňuju, že vás bylo skoro dvacet a oceňuji vaši režisérku. Šli jste do toho s velkou energií a má to hlavu a patu. Když jsem viděla v programu, že s tím

jezdíte, tak si říkám, že lidem na vsích dáváte skutečně high kvalitu. Ale úplně normálně se přiznám, že takové divadlo, taková estetika jinak není můj šálek čaje.

Režisérka: Chci všem divákům poděkovat, že se tady s námi hodinu grilovali.

Recenze na diskusi

V druhém utkání šlo vidět velké sportovní srdíčko. Oproti prvnímu zápasu (MAPAŽ) šlo spíše o takzvaný „přátelák“. Na konci si všichni sportovně podali ruce a poplácali se po ramenou.

Štěpán a Jakub

Slovomrak

aneb divácký dojem z představení jedním slovem

příjemné
emancipace
paráda
divadlo
úžasné
pohádka
humor
vařečky
andělé
extáze
ženyboj
netradiční
vedro
inteligentní
dokumentární
přináší

Nekroflík, Praha: Krajina s žehličkou

Chytl nás Murakami

Rozhovor souborem Na poslední chvíli

Kdybyste měli váš soubor vystihnout pět slovy, jaká by to byla?

Soubor: Kachna. Malý. Středa, protože se scházíme ve středu. Borohrádek, tam jezdíme na naše letní seance. Kamarádky.

Jak dlouho pracujete v téhle sestavě?

Antonín: V této pěti jsme podle mě asi od roku 2020.
Eliška: Ale jinak se známe třeba deset let.

Čím jste se ve vaší inscenaci inspirovali?

Antonín: Nás extrémně chytl Murakami (*japonský autor, poznámka redakce*). Chytl nás skrze motiv z povídkové knížky, kterou jsme nakonec nepoužili, ale nějak jsme u něj zůstali. A taky jsme zjistili, že nám právě vyhovuje formát povídek. Funguje nám to a můžeme na sebe ty věci nabalovat.

Co podle vás spojuje povídky, které jste vybrali?

Ondra: Asi motiv prázdnoty a hledání sebe sama. Zařazení se někam. Je to podle nás palčivý téma i u mladých. Hlavně u mladých.

Ema: Zároveň jsme zkoušeli víc povídek, ale vybrali jsme si potom ty, který nám seděly i věkově. Chtěli jsme, aby ty postavy byly v našem věku. Nechtělo se nám hrát postavy, který by byly třeba nějak výrazně starší, než

jsme my. (směje se) Proto jsme z toho nakonec některé vyřadili.

Jak jste přemýšleli nad rekvizitami, které používáte?

Ondra: Máme jich rozhodně víc než normálně.

Antonín: Normálně míváme třeba stůl.

Ondra: Ty flašky, to je úplně mimo naše dimenze. Uklízet to, přesouvat to, to vůbec neznáme. Hodně kostýmů, hodně rekvizit, hodně vizuálu, hudby. Celkově je toho hodně. Takže tomu snažíme dát nějaký smysl.

Vaše inscenace si hraje s obrazem, používáte projektor, je to pro vaši práci typické?

Ondra: Není to pro nás úplně běžné.

Antonín: Relativně často pracujeme s vizuálem třeba při těch letních soustředěních. Tam tvoříme věci, které se nutně netýkají jenom divadla. Jsou to třeba i nějaké objekty, instalace a takové věci. Ale řekl bych, že poprvé je to představení, které je na vizuál hodně zaměřené.

Promítáte i video, které je přímo z Ústí. Pokaždé takto nahráváte přímo na místě?

Antonín: Jojo, chceme, aby to korespondovalo s místem.

Kolik jich už máte?

Soubor: Zhruba čtyři. Tahle je čtvrtá.

Vaše představení má otevřený konec. Je i pro vás otevřený nebo to vy sami máte nějak ukončené?

Antonín: Řekl bych, že je to otevřené. V tom originále to takhle otevřené je.

Ondra: Ale myslím si, že pro sebe to máme uzavřené. Já třeba mám představu, jak to končí.

Eliška: Ale je to na každém.

Ema: Nechceme vytvářet nátlak.

Občanský průkaz souboru:

Jméno: Nekroflík

Adresa: Dolní Jilemnice. Je to neexistující místo. Je to naše fiktivní místo, kde se odehrála naše minulá inscenace. Dlouhodobí diváci vědí.

Věk: jsme fakt staří, takže třeba osmdesát čtyři

Pohlaví: mega nebinární

Oblíbený divadelní žánr: tragikomedie

Kateřina Hartmanová

Krajiny duše jsou lidskému oku neviditelné

Zatímco předchozí festivalový den ukázal rozmanité možnosti poezie ve spojení s divadlem, ten nedělní nabídl diametrálně odlišné formy divadla, způsob herectví i celkového vnímání světa. A nový odstín přidalo i poslední soutěžní představení souboru Nekroflík z Prahy pod vedením Ondřeje Kohouta a Veroniky Borovkové. Už samotný název Krajina s žehličkou evokuje, že půjde o něco neobvyklého, možná absurdního. A když se dozvíte, že jde o inspiraci příběhy Haruki Murakamiho, je jasné, že tady se diváci nutně rozdělí na čtenáře a nečtenáře knih tohoto kultovního japonského autora.

Ti první budou mít pochopení a budou patrně naladěni na stejnou vlnu jako autor, ti druzí budou mít pravděpodobně problém.

Neboť úmyslná pomalost vyprávění, tok, který se vine různými zákrutami a nakonec se rozplyne kamsi do nekonečna, vyžaduje opravdu specifické naladění a atmosféru. Jsem sice nečtenář Murakamiho (ani po několika pokusech se mi nepodařilo překonat prvních pár stránek), nicméně zvláštní způsob vyprávění, minimalistické herectví, a série vtipně-smutných úsporných příběhů, které mohly a nemusely souviset, vše navíc podpořeno hudbou Depeche Mode, Velvet Underground či Sigur Rós (mně podobně cizí jako Japonec), mi kupodivu zachutnalo.

Jak se ukázalo, krajina s žehličkou je nakonec krajinou bez žehličky, a tak mi to přišlo v pořádku. Stejně jako svět, na který jsem si dnes zvykla. Tak trochu sterilní, tak trochu odtahitý, tak trochu nostalgicky sametový (samet může na omak být hladivý, ale i nepříjemný k husí kůži). Jako celek tyto útržky příběhů, náladou podobné řetězci haiku, dokázaly zaujmout. I díky dobré souhře všech složek, propracované režii i herectví zprostředkovat autenticky existenciální pocity nejistoty, tísně, ale i naděje v cosi nad námi. Vždyť přece, když na obraze krajiny se žehličkou onen zásadní předmět chybí, může kdesi existovat i Bůh, Byť ho nevidíme, a patrně nikdy neověříme, zda existuje či nikoliv.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

- Já jsem si celou dobu říkal: co? A potom, když jsem vyšel ze sálu, mi to začalo dávat smysl. Chtěl bych to chápat na jevišti, rozhodně to bylo pěkně zpracované.

- Linda: Nevěděla jsem, o čem to je. Ve všem hledám story line, pointu, hledala jsem něco, čeho bych se držela. Ze začátku jsem rozpoznala postavy, najednou se to změnilo a pak zase. Celkově jsem si užívala jednotlivé obrazy, scény, světlo, kompozici, ale na konci jsem nevěděla, že to skončilo. Doufala jsem, že tam něco bude, a pak jsem zjistila, že i ta knížka je zvláštní. Hledala jsem větší spojitost s tím, že neodcházeli z jeviště, ale nebylo to pro mě pochopené.

- Bořek: Děkuji, byl jsem skoro dojatý. Krásná, jemná, křehká výpověď o nějaké tísní. Měl jsem pocit, že sleduji české pubertáky, jak si vytváří vlastní divadlo. Nó. Oceňuji soustředěný herecký projev.

- Štěpán: Já jsem si to hrozně užíval, hrozně mě bavila ta existenciální depka.

- Kristián: Viděl jsem to na Stodůleckém písečku (krajská přehlídka, pozn. red.). Tam se mi to líbilo a tady se mi to líbilo ještě víc. Líbí se mi, že ty postavy k tomu přistupují tak, že je to běžné a že to dává smysl, je tam nějaká hloubka vztahů. Rezonuje to ve mně. A pak to dává celé smysl. Líbí se mi, jak málo stačí, aby to chytlo mou pozornost. Vy tam evidentně nechcete žádné obrovské emoce, je to decentní, strohé a mě to vlastně strašně baví, byl to pro mě odpočinek, relaxoval jsem.

- Potřebovala bych to vidět podruhé, nedokázala jsem se oprostít od toho, že jsem hledala návaznost, logiku. Teď už bych věděla, jak na to mám koukat, bylo to fakt nádherné.

- Kuba: Murakamiho miluju, líbilo se mi, že to znělo i vypadalo, jako bych si to opravdu četl a u toho představoval. Ale ta těžavost těch povídek mi nakonec neklikla s tou knížkou.

- Naďa: Já jsem si to rozhodně neužívala jako pohodu, odpočinek. Pro mě je ta Murakamiho atmosféra tíživá. Byla jsem z toho tak na nervy, že jsem měla chuť vyskočit a zařvat „udělejte něco!“ Zároveň bych potřebovala vědět, že to mám vnímat jako nedokončené.

- Jana: Židle mi perfektně pasují k tomu, že my vlastně jsme jenom pozorovatelé života, a to souvisí i s použitým typem herectví, které mi přišlo naprosto perfektní. Pro mě je to silná výpověď o dnešní generaci, možná je to ale potřeba vidět víckrát.

- Petr Váša: Líbilo se mi to, a zároveň jsem měl pocit, že mezi mnou a jevištěm je skleněná stěna. Možná je to schválně. Možná ten zmar a emoce jsou přepálené.

Dominika: Murakamiho mám ráda a vy jste vystihli ten minimalismus. Tím absolutním minimem to ve mně vytvořilo emoce. Patří to k nějakému současnému vyjádření v

divadle. Já si s vámi spoluprotvořím a dostávám tu nabídku. Byly jasné věci: tři vrstvy oblečení, židle. Murakami miluje Beatles. Light design představení byl velmi povedený a jasně plánovaný. Všechny složky jsou v jedné poetice a vlastně mě to fascinuje. Vystihli jste meziprostory, které můžou být pro naši kulturu inspirací, jak ty prázdné místa naplnit. Je velmi těžké zahrát civil, já bych vás o 20 procent dala víc do energie.

Hanka: Precizní režijní práce. Jak hereckou práci s prostorem, tak svícením, tak temporytmem. Mám takové divadlo ráda, pro mě v podstatě výtvarné i slovem. Pro mě slova dovytáhla obrazy, měla jsem velice silný divadelní zážitek. Mám chuť si ho načíst.

- Já ho neznám, ale v jeden moment sestra dostane balíček a tam byla rolnička. Najednou jsem se ztratila v té obrazovostnosti. Najednou se totiž po dlouhé době něco objevilo z prvních epizod.

Roman: Viděl jsem to ve „work in progress.“ Zažívám radost z toho zážitku a procesu. Zvláštní sterilita, kterou pro mě nejsou lahve, bílá trička, lesklé boty. Je to jakási vyprázdněnost, ztracenost v tom světě. Objevují se postavy, střípky vztahů a příběhů, ale vnímám je jako poetické. Ukazujete zvláštní odosobněné herectví.

Slovomrak

aneb divácký dojem z představení jedním slovem

zvláštní
miyazaki
oheň
zázrak
klid poetika
židle
zmátek
japonsko

BezOhledu, Dramacentrum Bezejména Liberec: Miserere mei

Morálku na zkouškách absolutně nemáme

Rozhovor souborem

Znáte takový ten mem: jak mě vidí rodiče, jak mě vidí kámoši, jak se vidím já...? Co by v tom memu bylo o vašem souboru?

Kateřina S.: Připadá mi, že ostatním souborům přijdeme strašně seriózní a že máme morálku na zkouškách. A pravda je naprostý opak.

Vojtěch: Že jsme jako armáda.

A jak vás vidí rodiče?

Kateřina S.: Třeba moje mamka naše inscenace nechápe. Říká: „já to nepochopila, ale hezký“.

Vojtěch: Myslím, že nás vidí, jako takovou hromadu otazníků. všeobecný souhlas Mně táta řekl, že představení nepochopil, ale přišlo mu to zajímavý a že by to hrozně rád pochopil. Tak jsme si o tom tak půl hodiny povídali, scénu po scéně a on se pořád doptával. A pak vždycky řekl: „Jo ahááá! To je hezký!“ A každé rok mi táta říká, ať příští rok děláme komedii. Už asi pět let. všichni to mají stejně

Kateřina S.: Moji rodiče věděli, že hrajeme Kytici, ale stejně přišli a řekli: „Hm, když to hrajete vy, tak to stejně nemáme šanci pochopit. Tak se půjdeme podívat, třeba to aspoň vizuálně bude pěkný.“

Vrátil bych se k tomu, jak vás vidí ostatní soubory. Použili jste slovo „armáda.“ Jak se s tím cítíte?

Kateřina S.: Mě to fascinuje.

Vojta: Mě to baví. Snažím se jim vysvětlit, že morálku na zkouškách absolutně postrádáme.

Kateřina K.: Zároveň to беру jako pochvalu, že je z toho vidět nějaký dril. Že to je nacvičené.

Vojta: Na zkouškách se snažíme pracovat s tím, že neděláme nic, co tam nemá smysl a přemýšlíme nad každým pohybem rukou. Možná to vypadá jako hrozný dril, ale spíš to je momentálně promyšlené. Když si vzpomenu na své úplné začátky v dramaťáku, tak tam vidím dvě pravidla: 1. každé slovo je za pětistovku a 2. divák není blbej. Od malička se snažíme omezit dlouhé mluvení na jevišti a spíš to naznačit jinak. Snažíme se divákovi nabídnout takovou hádanku, kterou si sám vyluští a bude mít radost, že to chápe. Tím doufáme, že ho u té abstrakce udržíme.

Kateřina T.: Máme takový interní vtip, že neumíme mluvit a proto to neděláme.

V jaký moment jste si uvědomili, že takový způsob divadla je to, co chcete dělat?

Vojta: Mně to přišlo od dětství přirozené. Největší aha moment přišel, když jsem se náhodou dostal do jiného souboru a tam jsme přesně šli dělat takovou scénkovou činohru, hodně doslovnou věc. A já si v ten moment uvědomil, že je mi to až nekomfortní. Hrozně mě baví, že u tvorby můžeme přemýšlet.

Kateřina K.: Když jsem šla poprvé na nějakou přehlídku a viděla tam podobný druh abstraktního divadla, uvědomila jsem si, že vlastně nesnáším činohru. Že mě vůbec nebaví na to koukat a nevidím důvod, proč bych to měla vytvářet.

Vnímám jsem, že váš jevištní pohyb je celotělový. Vzpomente si na nějaké konkrétní cvičení, které vás v tom posunulo?

Vojta: Pro mě to je asi klasické vyplňování prostoru, ale ve 3D verzi. A potom cvičení, kdy skupina lidí následuje jednoho a sleduje mu dlaň. To mě třeba hodně naučilo, jak s pohledem jít celým tělem.

Kateřina S.: Když jsme byli menší, tak s námi Slávka dělala cvičení „klouby“. Že se pohybuješ a vždycky se máš nějakým kloubem dotknout třeba země.

Bavili jsme se o tom, jak váš soubor vidí rodič, kamarádi na přehlídkách... Jak se tedy vidíte vy?

Vojta: Ta skupina je moje láska.

Kateřina S.: Poměrně neorganizovaní, většinou bez morálky, ale když přijde do tuhého, tak jsme velmi produktivní. A jsme velmi kontaktní.

Vojta: Jo, to je hodně specifické. Myslím, že v kontaktosti jdeme možná dál než by šel někdo jinej. Vojta si uvědomí, co řekl a všichni se smějí. To zas nechci, aby to vyznělo až takhle.

Kateřina K.: Máme se rádi.

Jan Mrázek

HahaMamaTumáškohoutaPrasklazhaslaHahaMama-PotrhánZléžeznamení...

Proud představ a výkřiků, tanec jako by oživily a roztančily se barokní sochy, jejich pískovcový odstín oživen krvavou červení – šály, děťátka, hněv, agrese, vztek na svět, pocit obětování. A taky směřování k rituálu, jak těmi barvami, tak naléhavými pohyby a gesty, včetně stop-tímů, kdy zůstávají ve štronzu. A k tomu voice-bandový zpěv a recitace, jako od E. F. Buriana.

To jsou první pocitové vjemy z představení Miserere me! souboru bez ohledu z Dramacentra Bezejména z Liberce. Nečekaná zážitek. Trochu zaskočil. Přečetla jsem si předem anotaci, takže jsem věděla, že inspirací je Erbenova Kytice. Byla jsem zvědavá, jak ji uchopí. Vždyť v posledním půl roce má snad už páté zpracování Kytice. A každá jiná. V dnešní době snad nejpokoušenější autor, z doby obrození určitě. Sám Erben by se asi divil, jak různorodé myšlenky a pocity vzbuzuje v těch, kdo se chtějí potkat a utkat s jeho baladami. Ač jakési hororové pohádky pro dospělé, které nezapřou inspiraci bratry Grimmovými, inspirují tyto básně k opravdu rozmanitým, mnohdy překvapivě feministickým výkladům. V centru pozornosti je žena a její trápení s muži a se vším, co s nimi souvisí, i v tomto představení. Téma ovšem prošla nemilosrdným filtrem, který zachytil spíše emoci nežli příběh, z něhož si vypůjčil pouze jednotlivé výkřiky. V scénickém provedení en vždy rozeznatelné...

A tak se patrně diváci rozdělili na dvě skupiny: ty, kteří nečetli prvotní informaci, totiž že se jedná o svérázné zpracování Kytice, a s větší svobodou tak mohli sledovat variace scénického tance s občasnými hudebními a hlasovými intermezzy, a ty, kteří věděli, a tudíž jim mozek

neustále pracoval a pokoušel se v těch náznacích, v té klipovité mozaice hledat ty původní příběhy od Erbena. A byl tam Štědrý den, Holoubek, Lilie, Poklad, Vodník, Vrba, Polednice, Svatební košile a Dceřina kletba. Pro mě ale tato hádankovitost byla spíše pastí. Racio neustále kontaminovalo estetické vnímání, nicméně v rozeznávání jednotlivých básní jsem uspěla jen minimálně. Možná by bylo lépe nevědět, a užít si lépe atmosféry rituál v obřadnosti, tak ve využití scénických prostředků, vnímat třpyt vody, a barevné proměny nálad.

V každém případě přibyla nová barva do palety festivalových představení. A navíc se pro mě objevila nová poloha (i dovednost) souboru, který se rád pouští do rozmanitých experimentů.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

- Áďa: Viděla jsem toto představení ve Svitavách, chtěla bych je ocenit za jejich posun.
- Mně přišlo super, jak to bylo queer.
- Rei: Přišlo mi to jako scénický tanec, jak to bylo beze slov.
- Radim: Mně se strašně líbilo to zpívání, pojmenoval jsem si to jako chaotické zpěvy.
- Štěpán: Mám rád, když se na přehlídce objeví i něco jiného než činohra. Oceňuji, že si vystačili zvukově sami, a byl to velký audiovizuální zážitek.
- Rei: Mně přišlo, že i když nebylo nic řečeno, tak byl z každé balady vybrán nejsilnější verš, což dodalo i těm pohybum funkčnost.
- Kristián: Oceňuji, jak to představení vypadá, vidím za tím práci s hlasem, zvukem, kostýmy. Viděl jsem ho už v Prostějově. Nedolehly na mě emoce. Neubráním se čtení Kytice v tom. Dneska jsem se na to koukal a zjistil jsem, že to tam nepotřebuji, ale absentuje mi lidskost, upřímnost těch lidí. Všechny ty příběhy jsou nešťastné a topí se v tom, potřeboval bych větší přirozenost a lidství. Přijde mi to moc vyhraněné. Chtěl bych, aby to na mě nepůsobilo tolik agresivně.
- Kami: Mohlo to vyjadřovat jen jednu ze stránek toho vodníka. Vyjadřuje to právě spíš vztah mezi tím. I když jsem anotaci nečetla dopředu, velmi to na mě působilo. Neviděla jsem v tom kontinuální příběh, ale spíš situace a nepopsatelné emoce se kterými jsem se ztotožňovala.
- Jitka: Nerozpoznala jsem, že je to Kytice. Rozklíčovalo se to až v tom „Hrej si tu máš kohouta“. Až zpětně jsem si uvědomovala samotné balady. Neuměla jsem si vysvětlit ani ty šátky, až potom jsem zjistila, že je to vztek na ty chlapy. Představení na mě bylo velmi agresivní a tím pádem se mě to nedotklo. Nechtěla jsem to na sebe pustit. Nenašla jsem tam žádnou skulinku. I ženy v tom byly navzájem k sobě agresivní.
- Můj mozek se rozhodl to neklíčovat a v tu chvíli jsem to na sebe nechala působit a cítila jsem ten slovanský spirit. Vyvolalo to ve mně takový prapocit ženskosti, vesnickosti.
- Petr: V anotaci nám chytře nabízejí dvě různá čtení, jak to pochopit. Buď jako převyprávění díla nebo jako podtext celé té sbírky. Vodník je zobrazení přírodní síly. Oceňuji, že hledají jazyk, hledají meziprostor mezi vyjádřením tancem a jazykem a nabízí nový jazyk.
- Viděla jsem to třikrát a zprvu se mi to zdálo dlouhé, ale teď je to velmi vyladěné.
- Bětko: Líbí se mi, že mám svobodu čtení. Kde jsem ale svobodu necítila bylo v emocích, které na mě působily.

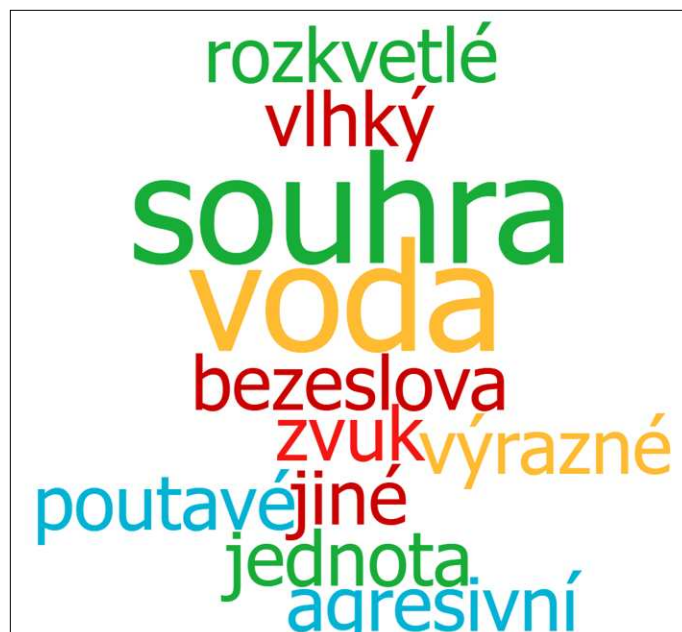
Roman: V performativním umění se prolínají věci a je fajn, že tu máme i jiný druh. Jsou tam zřetelné dovednosti, jasnost pohybu, podpořené voicebandovým zvukem, který vyvolává obřad. K tomu se přidávají mísa a další prvky. Miserere Mei znamená slituj se. Je to mozaika vybraná, divák může začít identifikovat ty různé balady. Za mě je to léčka, když přijímám obřad, tak jsou tam nahozeny balady, které mě odpojují od zážitku rituálu, obřadu. Odkud kam jde ten obřad? Zamýšlím se nad tím odkud kam jde i červená barva, kolik se vycáká vody. Zaměřil bych se na to směřování. Přemýšlím nad samotnými verši, proč zrovna tenhle. Myslím si, že tomu svědčí větší prostor.

Dominika: Chtěla bych se přidat k tomu lidství. Co se mi líbí na tom tanci: byli jste celou dobu ve velké intenzitě a dynamice, chtěla bych tam větší střídání, odlehčení.

Hanka: Na mě to velice zapůsobilo na začátku. Také bych se přikláněla k většímu prostoru. Když jsem poprvé slyšela repliku z Erbena, tak jsem začala přemýšlet, které balady jsem už prošvihla. Přemýšlím nad tím, že bych se přiklonila více k tomu rituálu.

Slovomrak

aneb divácký dojem z představení jedním slovem

Crrrrrrrr; neskákej mi do řeči; tak snad si u vás zvykne

postřehy ze semináře Fyzické básnictví

Tři ženy prochází ranním sluncem zalitou třídou gymnázia za doprovodu rituální hudby směrem k tabuli. Před ní stojí stůl a na něm tajemné cosi. První žena, bříkající o sebe vidličkami, rázně vykračuje směrem ke stolu. Za ní ji krok po kroku následuje druhá osoba s ostrým nožem v ruce, jako by nás snad všechny chtěla pobodat. Poslední z nich možná zasadí ránu vidličkou. Dojdou až ke stolu. „Krvavé torzo,“ zvolají a odkryjí našim zrakům krásný červený meloun. „Přátelé, rádi bychom vás pozvali na meloun, který jsme dostaly, a samy na něj nestačíme,“ okomentovala úvodní etudku Radka. Atmosféra v semináři Petra Váši Fyzické básnictví byla tedy velmi přátelská, a tak není divu, že sledovat jejich práci bylo velice inspirativní.

Programem nedělního setkání navázali na předchozí den, kdy samostatně sbírali materiál ve městě Ústí nad Orlicí. Každý vyrazil jinam a zaznamenával svoje dojmy, vjemy, pocity, sluchové zážitky a zkrátka vše, co na něj působilo. Na semináři si potom svoje nasbírané materiály společně představovali a zkoumali, jak takovému materiálu dát nějakou formu.

„Salaba, masáže a lymfodrenáže, s povolením MěÚ, Martini rezaří nohy...“ Vybrala Míša část ze svých poznámek a na doporučení Petra poprosila čtyři účastníky, aby jí vytvořili v podstatě takový soubor čtyř samplů. Postupně je dirigovala, kdy zesílit, kdy naopak zeslabit, a taky jak vlastně rytmicky soubor čtyř frází uchopit. „Nejlepší je vzít tu nejdelší větu a tu rytmicky zasadit. Podle ní pak můžeš dál vkládat kratší pasáže,“ vysvětloval Petr. Minisbor se rozjel a Míša tak postupně získala zajímavý podkres, do kterého mohla vkládat delší úryvky ze svých poznámek.

Způsobů, jak takový materiál uchopit, je několik. Například seminaristka Petra se vydala pro inspiraci na orlickoústecký urgent. Sama se totiž ve zdejší nemocnici narodila, takže šla čerpat na místo sobě blízké. Znáte to, prostředí nemocnice, všude cedule, pacienti, lékaři a taky třeba klasický automat na kávu. A tohle všechno působí zvukově, vizuálně, někdy i čichově. Petr Váša měl pro zpracování takového materiálu nápad na jednoduchý postup. „Pojďme se rozestavit a vytvořme takovou naši nemocnici,“ vyzval seminaristy. Ti vytvořili v podstatě takový tunel. Na jeho začátku byla osoba, která vítala sloganem „Urgentní příjem, vstupní brána do nemocnice“. Na ni už navazovali další, kteří postupně zvolávali názvy oddělení,

která Petra zachytila na orientační ceduli: „Operační sály, urologie, oční, ušní, krční.“ Naopak protější skupina přeríkávala zvuky a části rozhovorů: „Hájková. Není?... Paní Hájková.“ A Petra postupně procházela nemocnicí, občas do zvukových pauz zasadila některý ze zachycených dialogů, až postupně došla k automatu na kávu: „Odeberte nápoj, děkujeme.“ A nakonec se ozvalo: „Mami, tohle je nemocnice?“ Zvukové pasáže ještě všichni doplnili nějakým gestem, které celý obraz rozpohybovalo.

Velmi jednoduché a výsledek byl naprosto skvostný. Petr taky mluvil o tom, že mnohdy právě velmi jednoduchý systém umožní text poznat, představit si ho, vystavět ho, a potom už je možné s ním dál pracovat. Už je s čím pracovat, kde natáhnout, zrychlit nebo kam vložit repetici. Zkrátka vytvořit si scénář improvizace.

Obecně by se podle Petra Váši dalo s textem pracovat na třech úrovních. První pracuje s již existujícím materiálem. V druhé variantě se text sbírá na místě, jak tomu bylo třeba v tomto semináři, a třetí možnost pracuje tak, že z nasbíraného materiálu vychází a tvoří text na jeho základě.

Petr pro svou práci využívá hru. Ideální hru. Tedy ne moc složitou, ani moc jednoduchou. Jak sám říká: „Složitá hra způsobuje úzkost, jednoduchá nuda, ideální hra je proto ta v poloze mezi úzkostí a nudou.“ Na základě jednoduchých principů si seminaristé svoje texty vyzkouší zpracovat, vizualizovat a dál na nich pracovat. Současně je podle Petra velkou výhodou skupina. Každý si totiž v takových hrách vyzkouší všechny tři základní polohy, tedy autor, aktér, režisér. Ani o tom nemusí vědět, protože jde o součást hry. A výsledek hry může být různý. Může to být čistý prožitek, ale taky může vzniknout umění, nějaký konkrétní tvar.

Kateřina Hartmanová

15 ZWISCHENLANDSITUATION: ČLOTĚ? DÍTVEK?

reportáž ze semináře

Do semináře jsem vstupoval se spoustou otázek, na které mi neodpověděl ani název, ani anotace workshopu. Objasnila mi to až sama lektorka ve společné rozpravě. Pohybuje se totiž na hraně. „Nikdy nevím, co z toho bude, jestli to zůstane hrou nebo se to stane uměleckým dílem a nechávám to plynout.“ popisuje mi Vendula. „Představte si...“ věta, která zazněla v semináři podle mě nejčastěji a vystihuje práci Venduly Ježkové, která je založena na představě, vnitřním naladění a hře.

Po úvodním small talku v sedě, kde seminaristé sdílí své pocity, se pomalu dostávají plynulým pohybem, který se nesmí zastavit, do stoje. Pak se skrze dech a správný postoj dostávají k hlasu. Je třeba si uvědomit tělo. Vendula začíná u chodidel, které se musí spojit se zemí, následně s uvolněnými trochu podlomenými koleny, podsazeným zadkem, narovnaným hrudníkem, uvolněným krkem a hlavou, seminaristé prodýchávají břicho a hrudník. S výdechem připojí jemný zvuk samohlásek. Vendula hlídá uvolněnost všech účastníků, hlavně v oblasti ramen, krku a šíje. Poté pokračuje přes představu krásné vůně nebo těla jako balónu.

Všichni se rozcházejí po prostoru speciální chůzí s podlamujícími se koleny. Seminaristům vyvstává představa rappera, opilce nebo loutky, s kterou poté pracují v improvizované rozeře, která se od těla dostává i do hlasu a jednání. Vendula zároveň připomíná, aby seminaristé nepřemýšleli hlavou, ale šli tzv. přes tělo. S představou poté i pokračuje. Lektorka vytváří představu voru, na kterém stojí všichni účastníci, kteří se společně napojí na flow vln, po kterých vor pluje. Během toho je překvapí jez, peřeje nebo bouřka na širém moři. Z plujících na voru se stávají tučníci, kteří spí tak, že jsou namáčknutí na sebe v hloučku. V arktické zimě by mohli ti tučníci, kteří jsou na kraji zmrznout, proto se musí dostat doprostřed, kde se zahřejí. S touhle motivací se snaží všichni dostat právě doprostřed kruhu. Účastníci, jsou tak v neustálém pohybu. Tlačící se tučníky poté lektorka promění na lidi tlačící se v přeplněném pražském metru. Účastníci, totiž potřebují přestoupit a můžou k tomu využít jakékoli strategie. „Jsem těhotná“ volá Vendula a využívá svého stavu k tomu, aby davem prošla. Co když se ale „černojízdnák“, jak nazývá Vendula cestující bez platné jízdenky, potká s revizorem a co když se musí domluvit pouze za použití jedné věty, která slouží jako zástupná řeč pro jednání seminaristů.

O přestávce mi Vendula ukazuje kodex, na kterém se celý seminář shodl hned první den. V něm se objevují pravidla jako přestávka po 45 minutách, respekt k ostatním, zpětná vazba bez hodnocení, přijít s motivací nebo kdykoli říct ne, bez udání

důvodu. Všechna tahle pravidla jsou dodržována a vytváří pro všechny bezpečné prostředí, které je v semináři cítit a tvoří tak prostor pro tvůrčí a hravou formu semináře.

V jednu chvíli se z místnosti na gymnáziu stává konferenční místnost pro intergalaktické setkání entit z různých paravětů, které si seminaristé ve třech skupinách vymyslí společně s vlastním jazykem. Entity totiž nekomunikují slovy, ale vytvořeným jazykem, kterým může být úplně cokoli. Vendula připouští i možnosti prdění, dupání, lezení po stěnách... Skupiny si nakonec volí skřeky, luskání a tleskání. Z nejprve mírového a klidného jednání se stává, kvůli možnému nepochopení skupin (entit), jednání těsně před válečným konfliktem. Celou situaci provází hravost a improvizace. Vendula mi potom vysvětluje, že hledá hranici mezi hrou a uměleckým dílem, stejně jako se mladý člověk mění a balancuje na hranici dospělosti s dětstvím, proto i název samotného semináře Člotě? Dítvek?

Využívá k tomu patafyziku, pojem francouzského spisovatele a divadelníka Alfreda Jarryho. Jde od klasického herectví k herectví divadelní reformy, u které stál právě Jarry se svou inscenací Král Ubu. Více o tom seminaristé zjišťují z úryvku knihy Jana Hyvnara Francouzská divadelní reforma, který si vzájemně čtou.

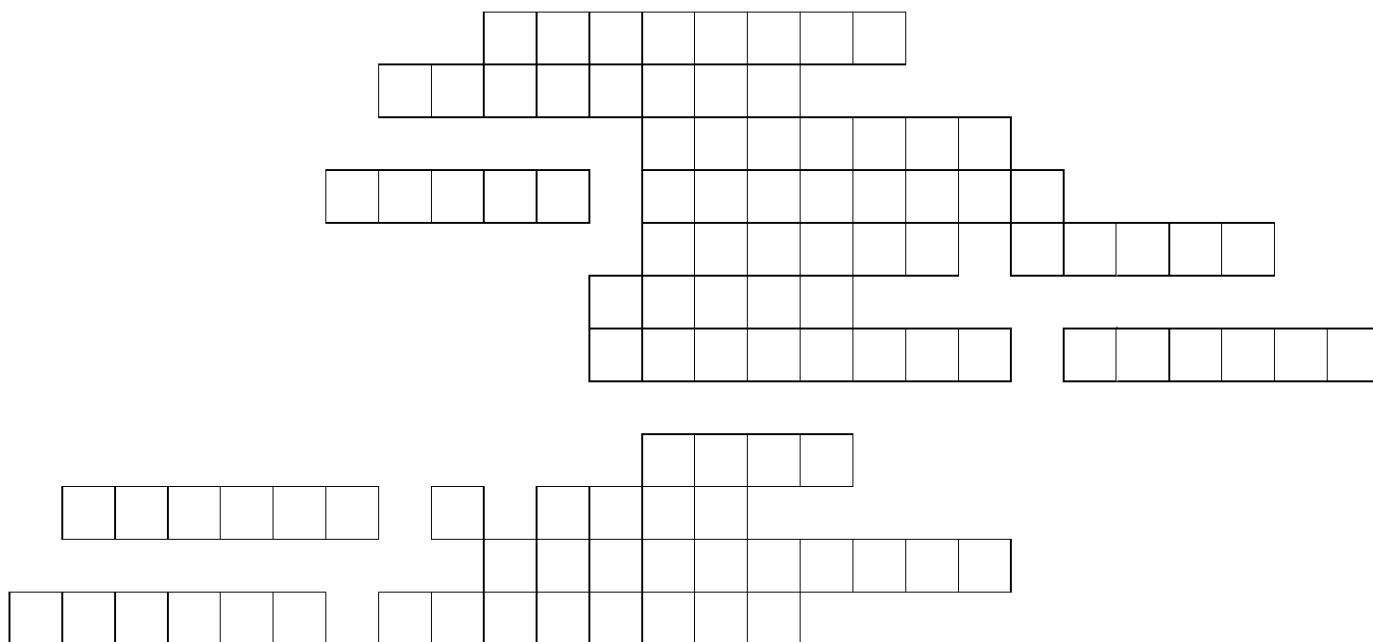
Na konci seminaristé reflektují dnešní seminář, skrze otázku Venduly, k čemu si myslí, že to je. Seminaristé vyzdvihují kreativitu, která je ve cvičeních a hrách obsažena, návrat do dětství a k dětské bezprostřednosti při rozehraných situacích a klid a bezpečí samotné improvizace.

Seminář a práci Venduly bych popsal slovem hranice. Hranice mezi hrou a divadlem, volnou improvizací s realitou, herectví a performingem, tradicí a alternativou.

Jakub Kubíček

KŘÍŽOVKA

Po vyluštění tajenky získáte název vrcholového hřebítku výrazné úzké hřbetové kuesty potštejnské antiklinály, který bude hrát významnou roli v dnešním programu.

1. Doplňte příjmení japonského spisovatele, jehož povídky jsou výchozím materiálem jedné z letošních inscenací.
2. Doplňte název dortu, který si mlsní účastníci mohou zakoupit v baru Malé scény.
3. Utajené téma přehlídky mínus počet Lenek v organizačním týmu.
4. Jak vedoucí souboru Páteční hoši láskyplně nazývá jeho členy?
5. S jakou výraznou rekvizitou pracuje jak letošní inscenace „...v říši divů“, tak loňská inscenace „Valpuržina noc Rave“?
6. Jaký je místní slangový výraz pro zahradní kolečko?
7. Z jaké Erbenovy balady pocházejí slova „- a těch křížů řad“?
8. Doplňte tento citát loutkáře Karla Vostárka: „... neexistuje, je to jen cesta, která je slepá.“
9. Jaký v pátek hrající soubor pracuje se svou vedoucí už od školky?
10. Postava z inscenace Vzpouřa vařeček, jejíž jméno je také v názvu cestopisu Emila Holuba.
11. Z jakého seriálu je postava, kterou má Láďa Karda vytetovanou na lýtku?

Poctivých Patnáct Plus (PPP)

Nekorektní sekce pokračuje, dnes pod názvem PPP. To neznamená ani Pedagogicko-Psychologická Poradna, ani Pohladit Penis Penisem, ale Poctivých Patnáct Plus. To protože dnešní vtipy účastníků semináře Stand-up jsou skutečně poctivým komediálním dnem.

Vít Zborník ostatně navrhoval tuto rubriku ještě prohloubit fotkami z vystoupení Petra Váši s domalovanými stick dicks a nazvat to :„Patnáct? To je pohoda.“ Nakonec jsme došli k závěru, že to je přesně ten druh vtipu, který není třeba realizovat a úplně stačí, když vám o něm takhle hezky povíme.

Nyní už ale get ready for:

Továrna na vtipy

Všechny vtipy dnes Vít Zborník zařazuje do kategorie „Visí.“

- Představení Petra Váši je jako Tiktok. Pořád ti nadhazuje je nová kravina, aby nevypršel tvůj attention span.
- Věty, které by neměly zaznít při diskusi: bylo tam málo erotiky.
- Věty které by neměly zaznít v jídelně: ten jahodovej drink bublá jako peroxid vodíku na ráně!
- Dětská scéna je jako banda pedofilů. Nad patnáct si nevybírají.
- Otázka na Láďu Kardu: Láďo ty jsi už v poslední fázi puberty a nebo budeš ještě dospívat. (na to by se spíš někdo měl zeptat Pavla Skály, pozn.red.)
- Přízvuk Oksany Kaplanové je jako penis Honzy Mrázka: na první dobrou si ho nevšímneš, ale někde tam je. (tento vtip vymyslel Láďa Karda a když mi ho vyprávěl, smál se, až se za péro popadal. pozn.red.)
- Poezie na Mladý scéně je jako 29. únor. Jednou za čtyři roky to stačí...
- Prej se na Mladou scénu přihlásil se svým představením i Leonardo DiCaprio... asi si hledá novou partnerku.
- Dostatek talířů a příborů v jídelně v Ústí? To je trochu Oksanomoron.
- Počasí v Ústí nad Orlicí je jako já. Tak trochu bipolární.
- Já na diskusi na MS jsem jako táta v mém životě. Nejsem tam.
- Diskuse je delší, než moje viditelná budoucnost.

Jak zní můj
vymyslený vtip v mé hlavě

Jak zní když
ho říkám nahlas

pokračování ze strany 1...

mi vôbec nesadla, tie texty boli také... No, nesadol som si s ním rovno, ale čím viac som ho spoznával, tak tým viac som zistioval, že sa s ním tak nejak stotožňujem, tak ho chápem, aj keď bol vlastne z úplne inej generácie.“ „Filip Topol, že vraj ikona Česka,“ smejí se, Martin pokračuje: „Človek, ktorý sa absolútne vykašľal na systém a išiel si proste svoje a skladal na to hudbu a hovoril o tom, čo cítil, a žil aj takým punkovým spôsobom života, taký punkáč, taký rebel.“

Jste poprvé v Česku?

„Nie,“ odpovídají všichni.

Jste poprvé v Česku na přehlídce / festivalu?

„Nie, už sme boli na festivale minulý rok v Ostrově.“

Dokázali jste popsat nějaké rozdíly mezi českou a slovenskou přehlídkou?

Martin: „Mne to príde veľmi podobné. Ale tie diskusie, neviem ako je to na ostatných prehliadkach, ale čo si pamätám, tak aj na Ostrove to bolo také komunitnejšie. Že to je fakt neprofesionálne, také ako keby si kamaráti sadli na pivo a proste sa išli porozprávať o tom predstavení, čo je koncept, ktorý sa mne veľmi páči.“

Když jste na slovenské diskusi, tak se bojíte?

„Áno,“ zazní Martin: „To zas nie, akože ono je v pohode, len občas mám pocit, že je to proste moc profesionálne.“ Marica: „Občas sa niektorí lektori predhávajú, ako odbornejšie popísať inscenáciu a vyzerá to ako taká prednáška teatrológa a nie diskusia.“

Jakub Kubíček

SOUTĚŽ

Pokračujeme v soutěži o lákavé ceny:

Kdo pozná majitele kérek, může jim složit komplement slovy: „Moc vám to sluší a to mi rodiče vždycky říkali, že na starý kůži to bude ošklivý.“

Za odměnu se koupejte ve vděku těchto lidí, ať už ho budou projevovat jakýmkoliv způsobem.

Kdo páchá Mladou na Malý?

Kateřina Hartmanová, Jakub Kubíček, Vít Zborník, Jan Mrázek, Jasanka Kajmanová, Jakub Hulák, Jana Soprová, David Slížek (in absentia) a další.

Neprochází jazikowou koregtúrou...